

Η Δύση, η Ρωσία, οι Ισλαμιστές και η ηθική στις διεθνείς σχέσεις

Βασίλης Μούτσογλου
Πληρεξούσιος Υπουργός Α' ε.τ.

Για τη (σχεδόν) άνευ αφορμής εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, η οποία προκάλεσε τη δικαιολογημένα οργίλη αντίδραση της Δύσης, η τελευταία έχει μερίδιο ευθύνης. Και δεν αναφέρομαι μόνο στην ανατροπή της νόμιμης κυβέρνησης της Ουκρανίας με Δυτική υπομόχλευση το 2014, αλλά στη γενικότερη συμπεριφορά της Δύσης στα διεθνή πράγματα, με θέσεις και ενέργειες οι οποίες όχι μόνο στερούνταν ηθικών και νομικών θεμελίων, αλλά υπέσκαψαν τη διεθνή νομιμότητα και επέτρεψαν συμπεριφορές όπως αυτής της Ρωσίας ως προς την Ουκρανία και της Τουρκίας ως προς τη Συρία.

Με χρονική σειρά, κατ' αρχάς η Δύση ανέχθηκε και de facto συνεχίζει να αποδέχεται την εισβολή και κατοχή που έγινε το 1974 σε ευρωπαϊκό έδαφος και η οποία μεταπολεμικά υπήρξε η πρώτη φορά στην Ευρώπη κατά την οποία ένα κράτος επετέθη σε ένα άλλο με σκοπό την προσάρτηση εδαφών. Ακολούθησε η στρατιωτική ανάμιξη της Δύσης στη διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας και η απογυμνωμένη από κάθε νομική βάση απόσπαση εδάφους της Σερβίας με Δυτικά στρατιωτικά μέσα και αναγνώριση του Κοσόβου ως ανεξαρτήτου κράτους.

Ως προς τα γενικότερα διεθνή ηθικά και νομικά θέματα, τα οποία δεν πρέπει να υποτιμώνται γιατί επιδρούν στη διαμόρφωση των αντιλήψεων των λαών, η Δύση βρέθηκε αρκετές φορές στη λάθος πλευρά της ιστορίας.

Μετά το Αφγανιστάν, όπου συμμαχησε με την Al Qaeda, η Δύση βοήθησε τη δεκαετία του 1990 την ισλαμιστική τρομοκρατία στην Αλγερία μέσω της πολιτικής καταδίκης του κοσμικού καθεστώτος της και της διοικητικής υποστήριξης της Σαουδικής Αραβίας και των κρατών του Κόλπου που συνεργαζόταν μαζί της εναντίον της Αλγερίας, ενώ ένα τρίτο κρούσμα συμμαχίας Δύσης – Al Qaeda σημειώθηκε στη Λιβύη, όπου νατοϊκές δυνάμεις επενέβησαν ενόπλιως το 2011 υπέρ των εξεγερμένων, κατά βάση ισλαμιστών. Η σύνδεση Δυτικών – Al Qaeda, εμφανίστηκε και πάλι, στη Συρία την περίοδο του εμφυλίου πολέμου, την ίδια εποχή. Σύμφωνα με τον αραβικό τύπο, μέλη γαλλικών μυστικών υπηρεσιών, της αμερικανικής CIA και της γερμανικής BND βρισκόταν ήδη πριν από την έναρξη των ένοπλων επιχειρήσεων στη συνεργούσα Τουρκία για να οργανώσουν τους «διαφωνούντες» Σύριους, οι οποίοι στην πραγματικότητα ήταν ισλαμιστές τρομοκράτες που είχαν έλθει από τη Λιβύη, την Τσετσενία, το Αφγανιστάν και αλλού. Ο αρχηγός της Al Qaida, ο Al Zawahiri καλούσε δημοσίως τότε τους μουσουλμάνους σε τζιχάντ, στο πλευρό των Δυτικών.

Μετά την πρόσφατη ανατροπή της νόμιμης (αλλά μη αρεστής από τη Δύση) κυβέρνησης της Συρίας από στρατιωτικό κίνημα που καθοδηγείτο από την Τουρκία, η ΕΕ έχει εκφράσει την υποστήριξή της στις de facto αρχές της Συρίας που κατέλαβαν την εξουσία παρά το γεγονός ότι λίγο πριν, ένοπλες ομάδες που συνδέονται με την κυβέρνηση, η οποία στηρίζεται από τη Δύση, προέβησαν σε μαζικές σφαγές Χριστιανών και Αλεβητών, χωρίς να προβληθούν ενστάσεις.

Αποστερημένη από τις μη αμελητέες, ακόμη και διεθνώς, ηθικές βάσεις, η Ευρώπη επικαλείται τη βοήθεια της Τουρκίας, ένοχης για παρόμοιο έγκλημα με αυτό της Ρωσίας, για να οχυρώσει εαυτήν εναντίον μιας ουδέποτε μέχρι τούδε απειληθείσας επίθεσης της Ρωσίας εναντίον της Ευρώπης, λησμονώντας όχι μόνο τη συμπεριφορά της Τουρκίας κατά τον τελευταίο Παγκόσμιο πόλεμο αλλά και την πρόσφατη άρνηση της να συμμετάσχει στις κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας.

Η ισχύς είναι σημαντική στις διεθνείς σχέσεις. Να επικαλείται κανείς όμως την ηθική και τη νομιμότητα μόνο όταν τον συμφέρει είναι ανήθικο. Και μακροπρόθεσμα, η ηθική και η νομιμότητα είναι αυτές που συνήθως (αλλά όχι πάντα) επικρατούν.

Καλώς είμαστε τμήμα της Δύσης. Αλλά και η κριτική ανήκει στα κεκτημένα δικαιώματα των πολιτών της.